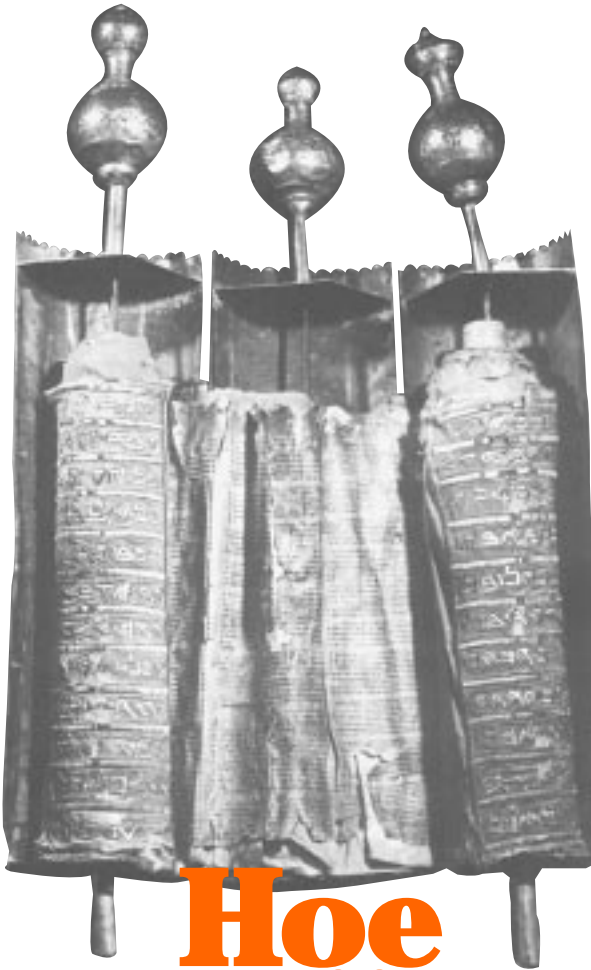

1

IN EN OM DE BIJBEL

Hoe de Bijbel tot ons kwam

De Bijbel

Christendom en islam lijken met elkaar gemeen te hebben, dat beide gebaseerd zijn op een boek. Er wordt dan ook wel gezegd, dat beide godsdiensten boekreligies zijn, dat wil zeggen, ze ontlenen hun gebruiken en vormen, zelfs hun bestaansrecht, aan een boek. Toch is dit niet houdbaar bij nadere bestudering. De achtergrond van de Bijbel is een geheel andere dan die van de Koran.

Naar het geloof van de islam bevindt zich het oer-exemplaar van de Koran bij de troon van God. De engel Gabriël zou de middelaar zijn geweest om de Koran aan Mohammed te doen toekomen.

In de ogen van de islamiet is het dan ook een boek van direct goddelijke oorsprong en hij beschouwt de inhoud als eeuwig en

ongeschapen. Omdat de Koran op vrijdag is gegeven, is dit nog altijd voor hem de heilige dag. In de Koran vindt de islamiet de regels en voorschriften die hij móet volgen.

Letterlijk betekent islam dan ook: "onderwerping". Toen Mohammed stierf, gaf hij de volgende raad: "De Koran is uw leidman, die u volgen moet. Doet

Iden beghin sciep god hemel en aerde. Mer die aerde was onnut en ydel: ende donckerheden wate op die aensichten des afgronts. En goods gheest was ghedraghe boue den wateren. Ende god seide dat licht moet werde: en dat licht wort ghemaect (Ende god sach dat licht pattet goet wesen zoude: en hi seide dat licht van die donckerheden. En hi noemde tlicht den dach.

Zo begint de Bijbel: "In den beginne schiep God de hemel en de aarde."

Deze woorden zien er zo uit in de zgn. Delftse Bijbel, die in 1477 werd gedrukt - de eerste volledige gedrukte Bijbel in de Nederlandse taal.

I. 1. In den beginne schiep God den hemel en de aarde. 2. De aarde nu was woest en ledig en duisternis boven de oppervlakte van den afgrond, en de geest Gods zweefde over de oppervlakte van het water. 3. En God zeide: er zij licht, en er was licht. 4. En God zag het licht, dat het goed was, en God scheidde

א " בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים
את השמים ואת הארץ:
ב וְהָאָרֶץ הַיְתֵרָה רָחֹק וְבוּרָה
וְחָשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹמוֹת וְרוּחַ
אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמַּיִם:
ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי
אוֹר: ד וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר
כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר
וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים

Zo zien deze eerste woorden eruit in modern Hebreeuws schrift. De puntjes en streepjes onder de lettertekens zijn de klinkers. Oorspronkelijk werden echter alleen medeklinkers geschreven. De illustratie is overgenomen uit de Pentateuch die in 1903 verscheen. Deze editie van de boeken van Mozes heeft twee kolommen: een Nederlandse en Hebreeuwse.

wat hij voorschrijft en wat hij u toestaat; vermijdt wat hij u verbiedt.” Daarmee wordt duidelijk, dat hier het boek inderdaad centraal staat.

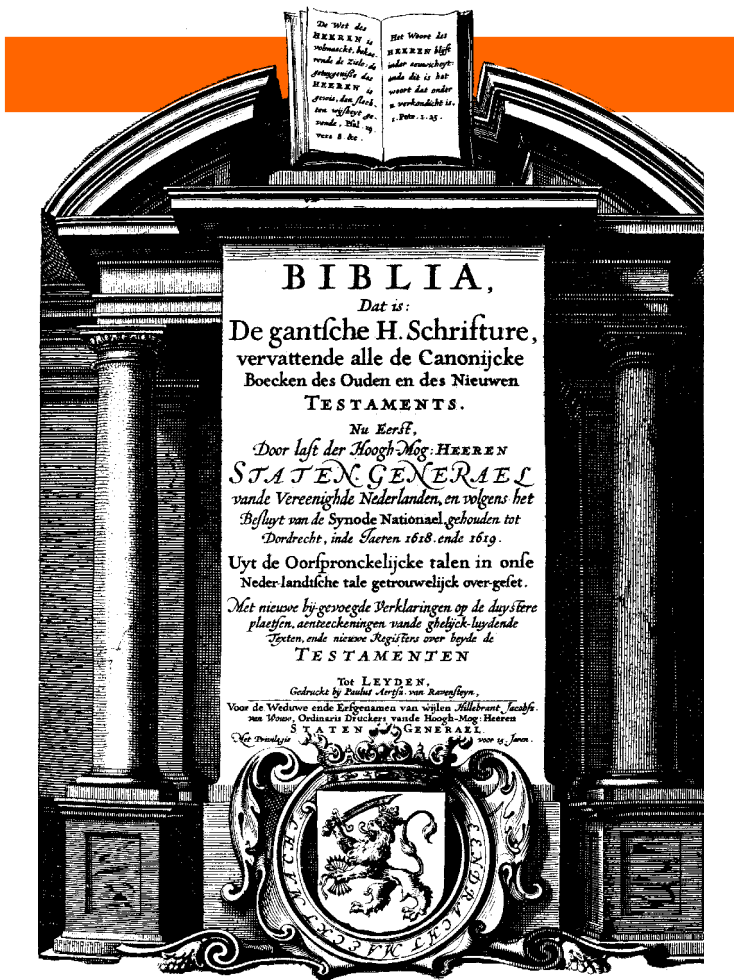
Dit kunnen we zo niet zeggen van het christendom. Bij het christendom gaat het in de eerste plaats om de relatie van de lezer met God. De Bijbel is daarbij het middel.

De Bijbel is voor de christenen niet direct uit de hemel gegeven. In de Bijbel wordt ons verteld wat mensen met God hebben meegemaakt. Zo is de Schrift (de Bijbel) als het ware eerst door de mensen heengegaan alvorens ze werd opgeschreven. Dat komt, omdat in de Bijbel het verhaal staat dat God met de mens maakt, en die geschiedenis

krijgt glans door de hoofdpersoon Jezus Christus. De Bijbel heeft dan ook - in tegenstelling tot de Koran - vele schrijvers, want mensen maken meer met God mee dan door één schrijver beleefd en opgeschreven kan worden.

De Bijbel is één boek

Het woord “bijbel” komt van het Griekse biblia, dat “boeken” betekent. De Bijbel is in werkelijkheid namelijk een verzameling boeken. Schrijvers uit alle lagen van de bevolking, van koningen tot schaapherders, hebben erin geschreven. Ondanks dat tussen de oudste en de jongste delen van de Bijbel meer dan duizend jaar verschil zit, vormen

De titelpagina van een oude bijbeluitgave in de zgn. Statenvertaling. Tot de vijftiger jaren bleef de Statenvertaling onder de Nederlandssprekende protestanten de vrijwel algemene gebruikte uitgave van de Bijbel. Nog steeds zijn er gelovigen die deze vertaling prefereren boven de Nieuwe Vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap die in 1951 gereedkwam.

al deze boeken toch een eenheid. Ze vormen een eenheid, omdat de oorsprong ligt in het spreken van God.

De Bijbel is geen magisch boek

De Bijbel is niet een boek waarin een bepaalde magische kracht schuilt. Wij mogen de Bijbel niet gebruiken als een horoscoop om te weten wat ons morgen kan overkomen. Hij is ook niet te gebruiken als een spoorboekje om direct te weten wat we moeten doen of laten. Sommigen denken, dat ze de Bijbel maar hoeven open te slaan om een opdracht of raadgeving te vin-

den. John Lennon, de later vermoorde Beatle, kreeg elke dag van Yoko Ono instructies toegesonden. Hij schreef:

“Veertien dagen kreeg ik elke dag die berichten. Het was als met de Bijbel: Je doet hem open en soms heb je een fijn bericht”.

Zo werkt het niet. Toch vallen mensen nogal eens in een bijgelovig gebruik van de Bijbel. Vroeger kwamen de zgn. bijbel-draaiingen nogal eens voor. De Bijbel werd dan gebruikt om te bepalen of iemand schuldig was aan een misdaad. Bij een bepaalde tekst, bij voorkeur één die ging over leugen en waarheid, werd een sleutel gelegd. De Bijbel werd zo opgehangen, dat hij draaien kon. Daarna werden de verdachten er omheen gezet. Als de Bijbel stil hing, was de schuldige aangewezen.

Dit zijn geen gebruiken uit een ver verleden, want zelfs in 1904 werd in Nederland dit ritueel nog toegepast op de Veluwe.

Een gedeelte van een goed bewaard gebleven Dode-Zeerol. Het betreft hier een handschrift van het boek Jesaja. Deze en andere vondsten hebben de overtuiging bevestigd, dat de bijbeltekst door de eeuwen heen zeer nauwkeurig is overgeleverd.

De opbouw van de Bijbel

De Bijbel bestaat uit twee delen: het Oude en het Nieuwe Testament. ‘Testament’ betekent hier niet ‘nalatenschap’, maar ‘verbond’. Het oude verbond ziet dan op het verbond dat God met de aartsvaders (de stamvaders van Israël) en later met het volk Israël sloot. Het Oude Testament is vóór Christus geschreven. Het nieuwe verbond wijst dan naar het verbond dat God met alle mensen sloot in Jezus Christus. Hier onderscheidt zich het joodse geloof. Joodse gelovigen erkennen niet, dat in Jezus de beloofde Messias (Gezalfde) is gekomen, en aanvaarden daarom het Nieuwe Testament niet als bindend. De Bijbel van joodse gelovigen blijft daarom beperkt tot het Oude Testament.

Het Oude Testament bestaat uit 39 boeken, die geschreven zijn in het Hebreeuws, op enkele hoofdstukken na, die geschreven zijn in het Aramees. Vele boeken zijn zó oud, dat we maar

weinig van hun ontstaan af weten, laat staan, dat wij originele handschriften ervan zouden bezitten. Wel weten we, dat deze boeken vele malen zijn overgeschreven. Dat was ook nodig. Het materiaal dat werd gebruikt, was niet altijd even duurzaam, terwijl ook het klimaat zijn invloed liet gelden.

De oudste handschriften dateerden tot voor kort uit de negende en tiende eeuw na Christus. Pas in 1947 werden in de grotten van Qumrân bij de Dode Zee boekrollen gevonden die veel ouder waren. Deze rollen bleken geschreven te zijn in de periode van ongeveer 200 vóór Christus tot ongeveer 100 na Christus. Daarmee kregen we ineens de mogelijkheid om te controleren of er in de meer dan duizend jaar verschil veel veranderd was aan de tekst. Onderzoek leerde, dat de overschrijvers bijzonder weinig fouten hebben gemaakt, en dat de teksten zoals die ons zijn overgeleverd, betrouwbaar zijn.

A. Het Oude Testament

Het Oude Testament is dus de Hebreeuwse Bijbel, of zoals de joden zeggen: de Tenach. De drie medeklinkers staan voor de drie afdelingen van het Oude Testament.

De 'T' staat voor Tora, letterlijk 'wet' of 'onderricht' en wordt gevormd door de eerste vijf boeken. Deze beginnen met het machtige verhaal van de geboor-

te van het universum, de plaats van de mens daarin, zijn opdracht en zijn misbruik van de geboden mogelijkheden. De climax is de wereldvernietiging door een grote watervloed, waaruit slechts één familie wordt gered.

De Dode Zeerollen betekenden een sensationele vondst. Deze oude rollen waren destijds in kruiken van aardewerk opgeborgen. De afgebeelde kruik is ca. 90 cm. hoog.

Daarna lezen we over de herbevolking van de aarde en de bouw van een toren, die tot de hemel moet reiken. Het gevolg is, dat God de mensheid verstrooit over de hele aarde.

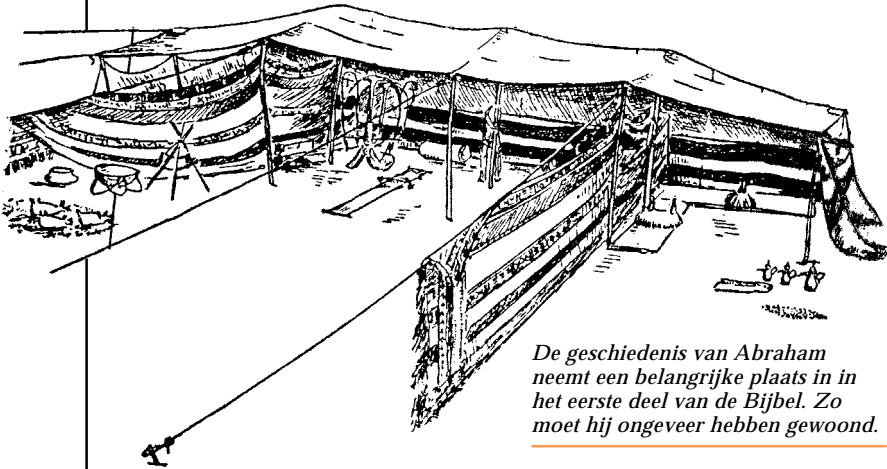
Dan wordt de heel wijde blik van de wereldgeschiedenis vernauwd tot de beslotenheid van de tent van Abraham. Hij wordt geroepen uit alle volken om voortaan de weg te gaan met God. Niet dat nu de rest van de wereld vergeten wordt, want ten slotte luidt de belofte, dat in Abraham alle volken van de aarde gezegend zullen worden. Met Abraham begint de eigenlijke geschiedenis van Israël, hun slavernij in Egypte, de uittocht onder de bevrijder Mozes, en het in bezit nemen van het land Kanaän onder Jozua.

In de boeken Leviticus en Numeri vinden we voornamelijk geboden en voorschriften die het

gehele leven regelen. In Deuteronomium worden deze nog eens herhaald, waarna het afscheid van Mozes volgt.

Dit is voor het jodendom het hart van de Bijbel. Daarin wordt de toekomst en de bestemming van Israël gegeven. In de rest van het Oude Testament wordt verteld hoe het met die bestemming is afgelopen.

De 'N' staat voor Nebiim (profeten) en vormt het tweede deel van het Oude Testament. Het begint met de boeken Jozua, Richteren, Samuël en Koningen. Voor ons gevoel zijn dat historische boeken, maar bij de joden worden ze onder de 'oudere of vroegere profeten' gerangschikt. Ze worden gevolgd door de 'latere of grote profeten': Jesaja, Jeremia en Ezechiël. Hieruit blijkt al, dat profetisch niet noodzakelijk wijst op het voorspellend karakter van deze boeken. Ook de mening dat profeten

De geschiedenis van Abraham neemt een belangrijke plaats in in het eerste deel van de Bijbel. Zo moet hij ongeveer hebben gewoond.

ΤΗΝ ΑΥΡΗΝ ΤΗ ΕΥΕΤΗ ΤΗ
 ΧΙ ΕΥΑΥΑΧΙ ΤΗ ΝΕΤΝΕΟΥ
 ΑΥ ΠΕΑΥΑΒΑΧΙ ΤΗ ΠΟΥ
 ΕΒΟΥΔΕΕ ΤΥ ΤΕ ΤΗ ΦΙΝΕΝ
 ΕΩΦΕΝ ΜΠΡΜΕ ΕΥΕΧΕ
 ΝΑΚ ΠΕΤΝΑΡΚΑ ΤΗ ΤΟΥ
 ΜΩΤΝ ΝΑΙΡΝ ΠΕΙΩ ΤΟΥ
 ΟΠ ΧΙ ΠΕΤΝΑΡΚΑ ΤΟΥ
 Μ ΜΩΤΝ ΜΩΥΗΝ ΠΕΙΩ
 ΤΩ ΤΝΑ Ε ΤΕ ΤΝΑ ΖΕΝ
 ΖΕΝ ΑΥ ΕΝΕΝ ΤΑΙΕ
 ΓΠΙΕ ΤΟΥ Ε ΚΑ
 ΝΕ ΤΕ ΤΝΑ ΡΟΙΕΤ
 ΡΑΕΠΕ ΑΠ Ε ΤΜΜΕ
 ΕΖΕΙ Ε ΤΕ Τ ΕΦ ΤΕ Τ
 ΡΠΙΕ ΤΟΥ Ε ΝΑΝ ΤΟΥ
 ΠΕ ΤΝ ΜΕΥ ΝΕ Φ Ν ΖΕΕ
 ΤΝΑΡ ΠΙΕ ΤΟΥ Ε ΝΑΝ
 ΜΝ ΝΕ Δ ΝΕ ΕΙ Δ Ν Ε Σ Ω
 ΠΙΚΡΟ Ν ΒΟΛ Α ΣΑ Τ Τ
 ΔΙΑ Δ Ν ΤΙ ΒΕ ΡΙΑ Σ Ν Ε
 ΟΥ Μ Π ΟΙ Ε Π Α Δ Ο Μ Ο
 Ν Ε ΟΥ Χ Ε Ν Υ Ν Ε Υ Δ Ν Μ
 Ε Ι Ν Ε Τ Υ Ι Ρ Ε Ν Μ Α Υ Α Χ Ν
 Τ Ο Ψ Η Ε Η Ε Σ Ε Ν Ι Β Ο
 Α Ζ Ρ Η Α Χ Ν Ε Τ Α Υ Α Γ Μ Ε
 Ο Υ Δ Ε Ε Τ Υ Μ Ν Ν Ε Υ Μ Α Β
 Τ Η Ο Ν Ε Υ Ζ Η Ν Δ Ε Α Ζ Ο
 Χ Ι Τ Π Α Ο Χ Α Π Ο Ψ Η Ε Ν Τ
 Τ Α Ε Η Ε Ε Χ Ν Ι Ν Ε Υ Β
 Α Ζ Ρ Η Ε Ν Ε Υ Χ Ε Ο Υ Ν Ο
 Μ Π Ο Ε Ν Ν Ι Υ Ψ Α Α Ρ Α Τ
 Χ Ε Ν Φ Ι Α Ι Π Π Ο Χ Ε Ε Ν Α
 Α Υ Α Σ Ι Κ Τ Ο Χ Ε Ρ Ε Ν Ε Ν
 Ν Ο Υ Α Μ Ν Τ Α Υ Χ Ε Ι Ε

moeten worden beschouwd als predikers die tot bekering oproepen is eenzijdig. Vele profeten gaan ervan uit, dat Israël zijn roeping niet heeft waargemaakt en dat de tijd van kiezen al voorbij is. Ze spreken dan ook de vloek uit. Bij een aantal van de zgn. 'kleine profeten' is God reeds de vijand van zijn volk geworden. Zo ligt dat al bij Amos en Hosea. De prediking van de verwerping vindt zijn hoogtepunt bij Jeremia en Ezechiël.

De derde afdeling wordt gevormd door de 'Geschriften' de Ketubim ('CH'). Deze beginnen bij de Psalmen en worden gevolgd door de wijsheidsboeken Spreuken en Job. Daarop volgen nog vijf boeken die gelezen werden op de feestdagen, te weten Hooglied, Ruth, Klaagliederen, Prediker en Ester. De 'Geschriften' worden afgesloten door het boek Daniël, een apocalyptisch boek. Dit is eigenlijk een soort profetie, maar wel met een heel eigen stijl. Voor joods besef staat dit boek aan de rand van het Oude Testament.

Hiernaast geven we in een schema de boeken nog eens weer, met hun gebruikelijke afkortingen, eerst in de joodse volgorde, daarna in de hedendaagse.

Foto hiernaast: Een stuk papyrus met het evangelie naar Johannes geschreven in het Koptisch in de 4e eeuw. Totaal 43 pagina's, op beide zijden beschreven, bijna het hele evangelie.

JOODSE VOLGORDE

I. De wet (tora)

Genesis	<i>Gen.</i>
Exodus	<i>Ex.</i>
Leviticus	<i>Lev.</i>
Numeri	<i>Num.</i>
Deuteronomium	<i>Deut.</i>

II. De profeten (nebiim)

Vroege profeten

Jozua	<i>Joz.</i>
Richteren	<i>Richt.</i>
1 en 2 Samuël	<i>Sam.</i>
1 en 2 Koningen	<i>Kon.</i>

Late of grote profeten

Jesaja	<i>Jes.</i>
Jeremia	<i>Jer.</i>
Ezechiël	<i>Ez.</i>

De kleine profeten

Hosea	<i>Hos.</i>
Joël	<i>Joël</i>
Amos	<i>Am.</i>
Obadja	<i>Ob.</i>
Jona	<i>Jona</i>
Micha	<i>Micha</i>
Nahum	<i>Nah.</i>
Habakuk	<i>Hab.</i>
Sefanja	<i>Sef.</i>
Haggai	<i>Hag.</i>
Zacharia	<i>Zach.</i>
Maleachi	<i>Mal.</i>

III. De geschriften (ketubim)

Psalmen	<i>Ps.</i>
Job	<i>Job</i>
Spreuken	<i>Spr.</i>
Prediker	<i>Pr.</i>
Hooglied	<i>Hoogl.</i>
Ruth	<i>Ruth</i>
Klaagliederen	<i>Klaagl.</i>
Ezra	<i>Ezra</i>
Nehemia	<i>Neh.</i>
Ester	<i>Est.</i>
1 en 2 Kronieken	<i>Kron.</i>
Daniël	<i>Dan.</i>

MODERNE VOLGORDE

I. Wetboeken

Genesis	(<i>Gen.</i>)
Exodus	(<i>Ex.</i>)
Leviticus	(<i>Lev.</i>)
Numeri	(<i>Num.</i>)
Deuteronomium	(<i>Deut.</i>)

II. Historische boeken

Jozua	(<i>Joz.</i>)
Richteren	(<i>Richt.</i>)
Ruth	(<i>Ruth</i>)
1 en 2 Samuël	(<i>Sam.</i>)
1 en 2 Koningen	(<i>Kon.</i>)
1 en 2 Kronieken	(<i>Kron.</i>)
Ezra	(<i>Ezra</i>)
Nehemia	(<i>Neh.</i>)
Ester	(<i>Est.</i>)

III. Dicht- of zedenkundige boeken

Job	(<i>Job</i>)
Psalmen	(<i>Ps.</i>)
Spreekwoorden	(<i>Spr.</i>)
Prediker	(<i>Pred.</i>)
Hooglied	(<i>Hoogl.</i>)

IV. Profetische boeken

Grote profeten

Jesaja	(<i>Jes.</i>)
Jeremia	(<i>Jer.</i>)
Klaagliederen	(<i>Klaagl.</i>)
Ezechiël	(<i>Ez.</i>)
Daniël	(<i>Dan.</i>)

Kleine profeten

Hosea	(<i>Hos.</i>)
Joël	(<i>Joël</i>)
Amos	(<i>Am.</i>)
Obadja	(<i>Ob.</i>)
Jona	(<i>Jona</i>)
Micha	(<i>Micha</i>)
Nahum	(<i>Nah.</i>)
Habakuk	(<i>Hab.</i>)
Sefanja	(<i>Sef.</i>)
Haggai	(<i>Hag.</i>)
Zacharia	(<i>Zach.</i>)
Maleachi	(<i>Mal.</i>)

B. Het Nieuwe Testament

Het Nieuwe Testament is in de betrekkelijk korte tijd van ongeveer 50 jaar ontstaan en bestaat uit 27 boeken en brieven, die alle in het Grieks geschreven zijn.

In tegenstelling tot het Oude Testament bezitten we een overvloed van handschriften, die met elkaar vergeleken kunnen worden. Ook bezitten we nog oude vertalingen in het Latijn, Koptisch en Syrisch.

Over geen enkele verzameling geschriften is zo veel onderzoek gedaan als over het Nieuwe Testament. Honderden jaren zijn geleerden bezig geweest om een tekst samen te stellen die zo precies mogelijk weergeeft wat de oorspronkelijke schrijvers geschreven en bedoeld hebben. De onzekerheden die nu nog bestaan zijn van ondergeschikt belang, zodat we mogen zeggen, dat de tekst zoals we die nu hebben zeer betrouwbaar is.

De inhoud van het Nieuwe Testament

Als ergens duidelijk wordt, dat het in de Bijbel om een persoon gaat, dan is dat wel in het Nieuwe Testament.

Alle schrijvers willen benadrukken, dat God tot de mensen is gekomen in zijn Zoon Jezus Christus. In Hem wordt het rijk van vrede en barmhartigheid opgericht. Dat is het evangelie (het goede nieuws).

Een bladzijde uit het beroemde handschrift dat Tischendorf in het midden van de vorige eeuw ontdekte in het Catharineklooster bij de berg Sinä. De Codex Sinaiticus, zoals dit handschrift wordt genoemd, dateert uit de vierde eeuw na Christus en is het oudste volledige Griekse Nieuwe Testament dat wij nu nog bezitten.

De eerste vier boeken van het Nieuwe Testament zijn geschreven door Matteüs, Marcus, Lucas en Johannes. Ze worden de evangeliën genoemd. Niet dat er verschillende evangeliën zouden zijn, maar vier schrijvers vertellen over het goede nieuws op verschillende manieren.

Hoewel op het eerste gezicht de eerste drie evangeliën veel op elkaar lijken, blijkt bij nadere beschouwing hun invalshoek verschillend. Het vierde evangelie, dat van Johannes, staat wat

apart en is het meest verheven in taal.

Na de evangeliën volgt het boek 'De Handelingen der Apostelen'. Dit is de geschiedenis van de eerste gelovigen, de oudste kerkgeschiedenis. Hierin wordt verteld hoe het goede nieuws zijn weg heeft gevonden van een uithoek van het Romeinse Rijk - Jeruzalem - naar de hoofdstad van dat grote imperium - Rome.

Daarna volgen de brieven van Paulus. Ze zijn meestal gericht

aan een bepaalde gemeente en kunnen zeer diep van theologische inhoud zijn, hoewel de praktische problemen van de nog jonge gemeente niet vergeten worden.

De brief aan de Hebreëen staat ook weer wat apart. Zowel wie de schrijver als tot wie deze brief nu eigenlijk gericht is, zijn vragen die nog niet voor iedereen bevredigend zijn opgelost. Deze brief is wel een machtige poging om aan te tonen dat heel de oudtestamentische tempeldienst zijn einde en vervulling gevonden heeft in Jezus Christus. Als zodanig is dit een uniek boek.

Daarna volgen zeven 'algemene zendbrieven'. Ze worden 'algemeen' genoemd, omdat ze niet aan een bepaalde gemeente zijn gericht. Blijkbaar waren ze voor alle gemeenten van even grote waarde. De schrijvers zijn Jakobus, Petrus, Johannes en Judas.

De "Groot Nieuws Bijbel" is een vertaling in hedendaags Nederlands. Deze bijbeluitgave werd geïllustreerd met de eenvoudige, maar inmiddels wereldberoemde tekeningen van Annie Valloton. Hieronder de illustratie bij Marcus 8, waar het verhaal wordt verteld hoe Jezus met zeven broden en enkele visjes duizende mensen te eten gaf.

Het laatste boek van de Bijbel behoort met het boek Daniël tot de apocalyptische literatuur. Velen noemen dit de Openbaring van Johannes. Dit is eigenlijk onjuist, omdat de inleiding zegt: “De openbaring van Jezus Christus”. Jezus Christus zelf heeft blijkbaar een bijzondere relatie met dit boek. In grootse beelden en visioenen wordt de uiteindelijke overwinning van God op het kwaad geschetst.

Ook van het Nieuwe Testament geven we schematisch de boeken met hun afkortingen weer.

I. Evangeliën

Matteüs	<i>Mat.</i>
Marcus	<i>Marc.</i>
Lucas	<i>Luc.</i>
Johannes	<i>Joh.</i>

II. Handelingen der Apostelen

Hand.

III. Brieven van Paulus

Romeinen	<i>Rom.</i>
1 en 2 Korintiërs	<i>Kor.</i>
Galaten	<i>Gal.</i>
Efeziërs	<i>Ef.</i>
Filippenzen	<i>Fil.</i>
Kolossenzen	<i>Kol.</i>
1 en 2 Tessalonicenzen	<i>Tess.</i>
1 en 2 Timoteüs	<i>Tim.</i>
Titus	<i>Titus</i>
Filemon	<i>Filem.</i>

IV. Brief aan de Hebreëën

Hebr.

V. Algemene zendbrieven

Jakobus	<i>Jak.</i>
1 en 2 Petrus	<i>Petr.</i>
1, 2 en 3 Johannes	<i>Joh.</i>
Judas	<i>Jud.</i>

VI. Openbaring

Op.

De bovenstaande boeken worden ‘canoniek’ genoemd. Het woord ‘canoniek’ is afgeleid van het Griekse woord ‘kanon’, dat ‘regel’ of ‘rietstok’ betekent. Met canoniek wordt uitgedrukt, dat de bijbelboeken voldeden aan de regel of norm en daarom gezag hadden.

De norm was, dat ze geschreven moesten zijn door een profeet, een apostel of door iemand die nauw met hen verbonden was.

De apocriefe boeken

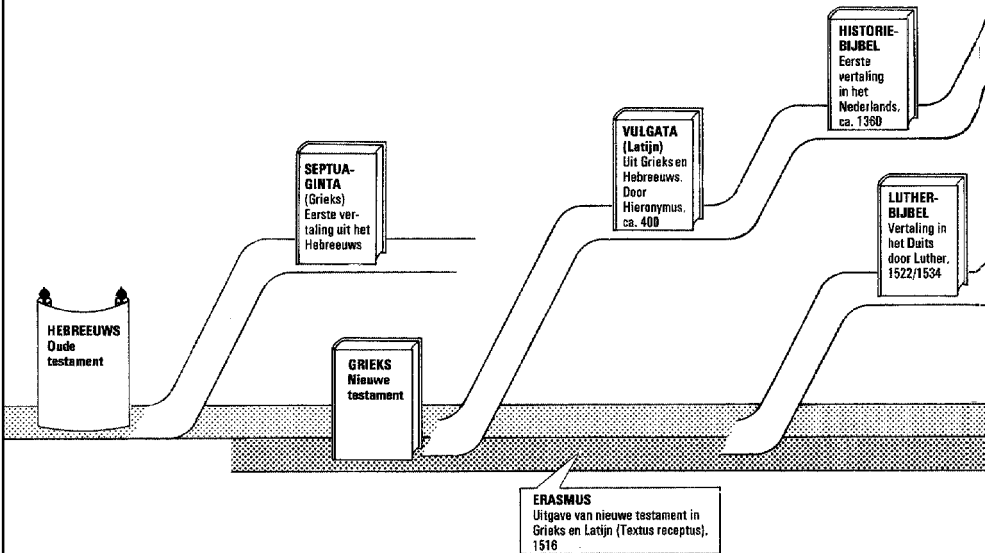
Er is nog een andere groep boeken, de zgn. apocriefen, die niet in alle bijbels voorkomt, wel echter in rooms-katholieke uitgaven. Deze boeken hebben niet voldoende gezag gekregen om opgenomen te worden in de Bijbel.

Anders gezegd, men vond de stem van God niet duidelijk genoeg doorklinken. Waarheid en fictie zijn in deze boeken zó dooreengeweven, dat ze niet geschikt gevonden zijn voor algemeen kerkelijk gebruik.

De bijbelvertalingen

Het is typerend dat het eerste boek dat gedrukt werd, een bijbel was. In 1450 werd te Mainz door Johannes Gutenberg de eerste bijbel gedrukt. De oudste Nederlandse bijbel is de zgn. Delftse Bijbel, die dateert uit 1477. Deze bijbel bestond uit het Oude Testament, zonder de Psal-

HOE ONZE NEDERLANDSE BIJBEL TOT ONS KWAM

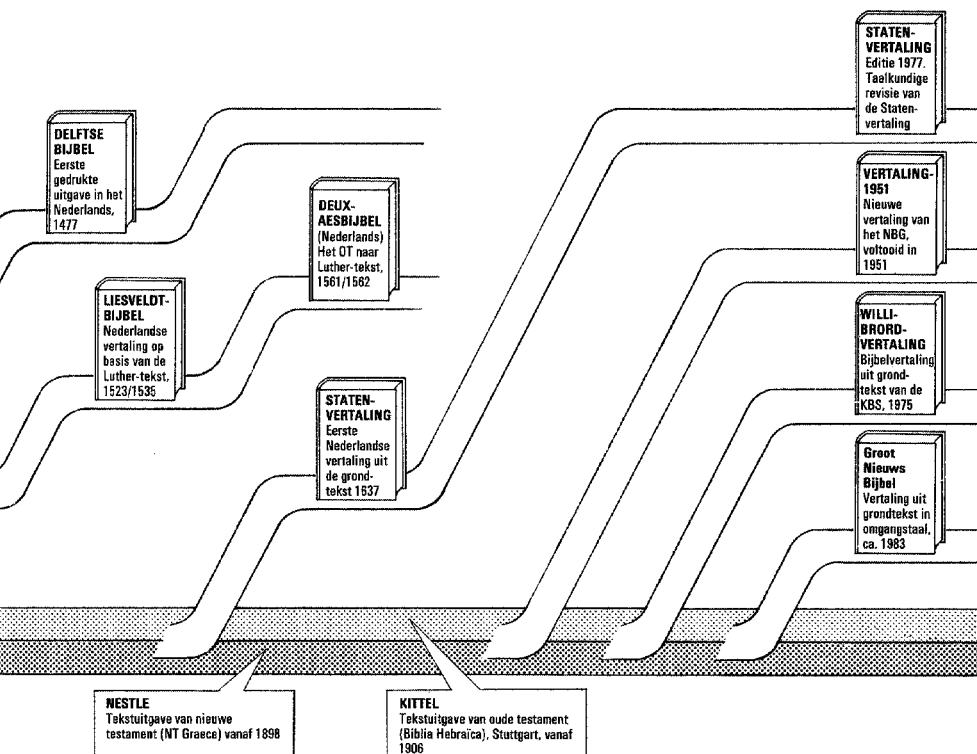
men. De in protestantse kringen bekende Statenvertaling is alweer van veel later, namelijk van 1637.

Vertalen is een moeilijk werk. Geen bijbelvertaling is hetzelfde. Kort gezegd: er moet een keus gemaakt worden. Daarbij kan gekozen worden voor een zo letterlijk mogelijke vertaling waar-

bij de eigen taal wel eens in de verdrinking kan komen, of er wordt gekozen voor goed Nederlands en dan wordt de oorspronkelijke tekst daaraan wat ondergeschikt gemaakt.

In de vertaling 'Groot nieuws voor U' heeft men gestreefd een Bijbel te geven in de omgangstaal. De bedoeling is om het ori-

Onderstaand schema werd overgenomen uit de Geïllustreerde Gezinsbijbel (uitgave NBG), blz. 6, 7.

gineel zo tot uitdrukking te brengen, dat het voor ons even verrassend klinkt als voor hen die het voor het eerst hoorden. De letterlijkheid is daarmee naar het tweede plan verschoven. De zgn. Amsterdamse school vindt dit echter geen goede zaak en maakt nu weer een vertaling die zo letterlijk mogelijk de oorspronkelijke tekst volgt. Een aantal boe-

ken is weer opnieuw vertaald, b.v. 'Jona, een vertaling om voor te lezen'.

Het Bijbelgenootschap probeert de uitersten te vermijden en geeft goede vertalingen. Ook de Katholieke Bijbelstichting heeft een nieuwe vertaling uitgegeven die goed is. Vertalen is tegenwoordig een continue zaak geworden.

© 1996 Deze cursus is een uitgave van de
Stichting ESDA-schriftelijke cursussen.

Ontwerp en lay-out: Pre Press Buro Booij/Huis ter Heide

Correspondentie-adressen voor deze cursus:

NEDERLAND:

ESDA-Instituut
Amersfoortseweg 18
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030-6931509
Fax 030-6933503
Postbank 38325

BELGIË:

ESDA-secretariaat
Ernest Allardstraat 11-13
1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
Fax 02-5139918
Postrekening 000-0010560-84